

Соціальні гарантії для

31 вересня – підвищення заробітної плати

Кабінет Міністрів України підтримав ініціативу Міністерства охорони здоров'я і виділив близько 7,4 млрд. грн на підвищення заробітної плати медичних працівників з 1 вересня 2020 року.

Підвищення відбудеться як для лікарів, так і для середнього та молодшого медичного персоналу. 19 червня цього року, з ініціативи МОЗ та на доручення Президента, було прийняте рішення щодо системного підвищення зарплати всім медичним працівникам. Відповідно зарплата лікаря в середньому зростає на 3,5 тис. грн, середнього медичного персоналу – на близько 2,5 тис. грн, а молодшого медичного персоналу – на близько 1250 грн.

Кошти спрямовуватимуться до закладів охорони здоров'я, що належать до сфери управління МОЗ, через МОЗ, а також до закладів охорони здоров'я комунальної власності через НСЗУ (так званий мотиваційний пакет) або структурні підрозділи з питань охорони здоров'я обласних державних адміністрацій.

Повернення заробітку, втраченого через ізоляцію

Фонд соціального страхування України компенсує 50% втраченого заробітку за лікарняними через ізоляцію від COVID-19 усім застрахованим особам та 100% – медичним працівникам.

Перелік причин тимчасової непрацездатності, за якими Фонд соціального страхування України здійснює фінансування допомог, доповнено ізоляцією від COVID-19. Право на таку допомогу від ФССУ мають застраховані особи за період перебування в спеціалізованих закладах охорони здоров'я, а також на самоізоляції під медичним наглядом у зв'язку з проведенням заходів, спрямованих на запобігання виникнення та поширення коронавірусної хвороби, а також локалізацію та ліквідацію її спалахів та епідемій.

За відповідними лікарняними листками Фонд здійснює компенсацію 50% втраченого заробітку, незалежно від тривалості страхового стажу, починаючи з шостого дня непрацездатності (перші 5 днів фінансує роботодавець). Водночас для медичних працівників Фонд компенсує втрачений за час ізоляції від COVID-19 заробіток у розмірі 100% середнього доходу.

Для отримання фінансування допомог від Фонду соціального страхування України за лікарняними листками, виданими у зв'язку з ізоляцією від COVID-19 страхувальники (роботодавці) формують окремі заяви-розрахунки, у яких вказують причину непрацездатності – код 11 «ізоляція від COVID-19».

Також нагадуємо, що фізичні особи-підприємці і самозайняті особи, які тимчасово звільнені від сплати ЄСВ з метою їх підтримки на період дії протиепідемічних заходів продовжують вважатись застрахованими особами у Фонді соціального страхування України. Вони мають право на усі виплати та послуги від Фонду, передбачені законодавством про загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Зокрема, допомогу по тимчасовій втраті працездатності в разі хвороби або травми, а також компенсацію втраченого заробітку за час ізоляції від COVID-19 на підставі відповідних лікарняних листків.

Деякі питання оплати праці медичних та інших працівників закладів охорони здоров'я

(Витяг із постанови КМУ від 19 червня 2020 р. № 610)

Кабінет Міністрів України постановляє:

1. Установити з 1 вересня до 31 грудня 2020 р. доплати до заробітної плати медичним та іншим працівникам закладів охорони здоров'я комунальної форми власності (крім лікарів та/або команд первинної медичної допомоги) та закладів охорони здоров'я, що належать до сфери управління Міністерства охорони здоров'я, які надають медичну допомогу хворим на гостру респіраторну хворобу COVID-19, спричинену коронавірусом SARS-CoV-2, та тим, що забезпечують життєдіяльність населення:

лікарям (незалежно від посад) у розмірі 70 відсотків посадового окладу, визначеного за 14 тарифним розрядом Єдиної тарифної сітки;

фахівцям, які відповідають кваліфікаційним вимогам, затвердженим Міністерством охорони здоров'я, у розмірі 50 відсотків мінімальної заробітної плати, встановленої у статті 8 Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік»;

молодшим медичним сестрам у розмірі 25 відсотків мінімальної заробітної плати, встановленої у статті 8 Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік».

Перелік типів закладів охорони здоров'я та перелік посад медичних та інших працівників, для яких встановлюються такі доплати, затверджується Міністерством охорони здоров'я.

2. Установити, що доплати, визначені пунктом 1 цієї постанови:

не враховуються під час встановлення доплат медичним та іншим працівникам, визначених постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2020 р. № 246 «Деякі питання оплати праці медичних та інших працівників, які безпосередньо зайняті на роботах з ліквідації гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» (Офіційний вісник України, 2020 р., № 29, ст. 1042), та під час обчислення розміру заробітної плати працівника для забезпечення її мінімального розміру;

здійснюються за рахунок коштів, виділених у встановленому порядку з фонду боротьби з гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиною коронавірусом SARS-CoV-2, та її наслідками.

Прем'єр-міністр України

Д. ШМИГАЛЬ

Правові аспекти виплати додаткової доплати працівникам, які безпосередньо задіяні у наданні медичної допомоги хворим на COVID-19

Однією із актуальних тем у сфері регулювання оплати праці в закладах охорони здоров'я впродовж останнього часу було і залишається виплата додаткової доплати працівникам, які безпосередньо задіяні у наданні медичної допомоги хворим на COVID-19. Власне на практиці виникло безліч питань щодо порядку її нарахування та виплати, категорій працівників, які мають на неї право тощо.

І це все відбувається в умовах мінімального правового регулювання та чітких роз'яснень зі сторони владних структур, які мали би своєчасно і повно дати на ці питання відповіді. Тим більш, що за березень 2020 року у нас була одна оплата за роботу з COVID-19 (як в частині джерел фінансування, нормативного регулювання та розміру), а починаючи з квітня додаткова доплата де-факто і де-юре має уже іншу правову природу – виплачується через НСЗУ і виплачується лише в межах договору за відповідним COVID-ним пакетом.

Крім того, за дорученням Уряду територіальні органи Держпраці почали перевірки закладів охорони здоров'я на предмет правильності виплати цих доплат. І фактично, без виявлення формальних порушень законодавства у цій сфері не обійтися. Бо, наприклад, згідно вимог законодавства, доплата є частиною зарплати, яка має виплачуватися двічі на місяць у строки, передбачені колективним договором, але не пізніше сьомого числа наступного місяця. За жодних умов цієї вимоги

не можна було дотриматися, якщо НСЗУ пізніше дало гроші на ці доплати або ж пізніше підтвердило звіт ЗОЗ. Бо здійснення виплат без підтвердження зароблених сум зі сторони НСЗУ (кошти надійшли авансом) має великий ризик, що заклад може опинитися ще й в мінусі за результатом звітних періодів.

За таких умов виникла дивна ситуація, що спочатку держава поклала на медичні заклади обов'язки з надання медичної допомоги хворим на COVID-19, майже із двоїмисяною затримкою визначила нормативне регулювання виплати доплат і дала відповідне фінансування, нічого не роз'яснила, і одразу почалися перевірки. А ті повідомлення, які часто лунали від владних структур і тиражувалися в ЗМІ, дуже часто не відображали реальної картини, внаслідок чого часто у медичних працівників могло виникнути відчуття, що на місяць їх обдурюють. Тому і часто могли виникати певні конфліктні ситуації.

Оскільки постановою КМУ від 23 березня 2020 р. № 246, якою встановлена додаткова доплата в розмірі до 300 відсотків заробітної плати працівникам, які безпосередньо задіяні у наданні медичної допомоги хворим на COVID-19 (з квітня 2020 року), не визначено конкретного порядку виплати такої доплати чи конкретних критеріїв формування переліку посад працівників, яким встановлюється така доплата, а також враховуючи що доплати здійснюються за рахунок коштів, отриманих закладом охорони здоров'я за договором з НСЗУ в рамках програми медичних гарантій за відповідним пакетом, Львівська обласна організація профспілки працівників охорони здоров'я України зверталася до НСЗУ із відповідним запитом щодо отримання роз'яснень з питань

встановлення та виплати вказаної доплати.

Незважаючи на те, що виплата доплати є однією із основних умов договору за відповідним пакетом надання медичних послуг (COVID-19), а специфікацію та умови договорів формує та визначає саме НСЗУ (за погодженням з МОЗ України), НСЗУ, на жаль, не надала додаткового чи більш детального роз'яснення питань щодо умов та порядку встановлення і виплати такої доплати.

Зокрема, НСЗУ звернула лише увагу, що умови закупівлі послуг, визначені у договорі, є мінімальними і лише специфікують окремі важливі умови роботи надавачів за договором з НСЗУ. Зокрема, у закладі охорони здоров'я повинен бути внутрішній наказ щодо переліку медичних та інших працівників, які безпосередньо працюють із пацієнтами з підозрою чи діагнозом COVID-19, який своєю чергою має спиратися на умови договору з НСЗУ та враховувати вимоги до спеціалізації та кількості фахівців. З приводу питань, які не визначені умовами закупівлі послуг, слід керуватися нормами чинного законодавства.

Таким чином можна зробити наступні висновки.

Додаткова доплата (COVID-19) встановлена постановою КМУ від 23 березня 2020 р. №246, якою, зокрема, передбачені наступні умови:

– доплата встановлюється у закладах охорони здоров'я, що надають медичну допомогу хворим на коронавірусну хворобу (COVID-19) та уклали договір про медичне обслуговування населення за програмою державних гарантій медичного обслуговування населення за відповідним переліком та обсягом медичних послуг з НСЗУ;